

нальної поліції України є однією з основних ланок системи фізичного виховання в Україні. Разом з тим вона є складовою частиною системи спеціальної підготовки та одним із її предметів, складовою і невід'ємною частиною навчання і виховання спеціалістів.

1. Романчук С . В . Фізична підготовка курсантів військових навчальних закладів Сухопутних військ ЗС України : [монографія] / С . В . Романчук . – Л . : АСВ, 2012 . – 367.
2. Ольховий О . М . Теоретико-методичні основи професійно-спрямованої фізичної підготовки курсантів ВВНЗЗС України : [монографія]. Х . : ХУПС, 2012 . 286 с .
3. З.Афонін В. М. Історія підготовки військово-педагогічних кадрів фізичного виховання для збройних сил / Афонін В. М., Лойко О. М. // Сухопутні війська Збройних Сил України: історія, сучасність, розвиток (до 20-річчя Збройних Сил України) : матеріали доп. наук.-практ. конф. (24.11.2011). – Львів : АСВ, 2012. – С. 153–156.
4. Линець М. М. Основи методики розвитку рухових якостей : навч. посіб. / М. М. Линець. – Львів : Штабар, 1997. – 207 с.
5. Фіногенов Ю. С. Проблемні питання кадрового забезпечення спеціальної фізичної підготовки силових структур України / Фіногенов Ю. С. // Фізична підготовка особового складу збройних сил, інших військових формувань та правоохоронних органів України: досвід сучасність, проблеми та перспективи розвитку : матеріали міжвідомчої наук.-метод. конф. – Київ, 2014. – С. 209–220.
6. Федоров В. Г. Научно-теоретические основы многоуровневого военно-физкультурного образования : автор. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08 / Федоров В. Г. – Санкт-Петербург, 1998. – 39 с.
7. Щеголев В. А. Физическая подготовка иностранных армий : учеб. пособие / В. А. Щеголев. – Санкт-Петербург : МО РФ, 2007. – 272 с.

Царьова Ірина Валеріївна,
доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ ПОЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ ПУБЛІЧНИЙ ПОРЯДОК

Термінологічне позначення категорії *публічний порядок* у мовах різних держав різноманітне. Найближчим до українського варіанту назви «публічний порядок» є варіант з французької мови *ordre public*. Термінологічний зміст категорії «публічний порядок» відповідає поняттю *public policy* – публічна політика. У Німеччині це *oeffentliche Ordnung* – суспільний порядок, в Італії *ordine pubblico* – публічний порядок, в Іспанії «*ordino publico*», у Нідерландах *offentlig orden* тощо. Незважаючи на наявність термінологічних варіацій назв «публічний порядок», його юридичне значення на міжнародному рівні є зрозумілим [4, с. 152], але науковці іронізують, що «намагатися визначити публічний порядок подібно подорожі в рухомих пісках» (Пілон) [5] або «осідлати неприборканого коня, так, що ніколи не знаєш, куди він відве-

зе» (суддя Вурру) [Там само]. У рішенні по справі Vidal v. Gidal Верховний суд США відзначив: «Питання про те, що таке публічний порядок штату і що суперечить йому, ... є одним з найбільш туманних і невизначених» [3, с. 124]. Визначення поняття та ознак публічного порядку як об'єкту адміністративно-правової охорони є актуальним напрямом дослідження сучасної юридичної лінгвістики.

Метою статті є з'ясування змісту поняття «публічний порядок».

Термінологічні розбіжності стають причиною різних тлумачень користувачами відповідних національних мов текстів мовного законодавства та інших нормативних документів, що регулюють мовну практику. Не сприяють вони й однозначному прочитанню юридичних текстів та розумінню полемічних виступів. Попри відносну новизну законодавчого вживання зазначеної категорії, її сутність уже досліджували окремі науковці, а саме: В. Б. Авер'янов, М. І. Ануфрієв, О. В. Батраченко, О. І. Довгань, І. В. Зозуля, Д. С. Припутень, В. Г. Фатхутдінов та ін. Вивченню спорідненого поняття «громадська безпека» присвячено праці таких правників, як: О. М. Бандурка, І. П. Веремеєнко, І. П. Голосніченко, В. К. Гіжевський, В. Л. Грохольський, Є. В. Додін, М. В. Ковалів, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, В. В. Маліков, Р. С. Мельник, Ю. О. Небеський, О. І. Остапенко, А. М. Подоляка, Ю. І. Римаренко.

У тлумачних словниках «публічний» визначається: 1) який відбувається в присутності публіки, людей; 2) призначений для широкого відвідування, користування; громадський. Категорія «публічний порядок» є спорідненою з поняттям «громадський порядок». У ВТСУМ «порядок» визначається, як: 1) стан, коли де-небудь чисто прибрано, всі речі на своїх місцях; 2) стан, коли все робиться, виконується так, як слід, відповідно до певних вимог, правил, упорядкованість, лад; 3) державний, суспільний лад; устрій; 4) певна послідовність, черговість чого-небудь [2]. Якщо розглядати публічний порядок через призму цивільного права, то однією з умов дійсності правочину є дотримання вимог щодо його змісту. Зокрема, зміст вчиненого правочину не повинен суперечити публічному порядку держави, закріпленому в законодавстві України. Тобто публічний порядок – це публічно-правові відносини, які мають імперативний характер і визначають основи суспільного ладу держави. При цьому категорія публічного порядку застосовується не до будь-яких правовідносин у державі, а лише щодо суттєвих основ правопорядку [1].

Термін «публічний порядок» потребує більш детального дослідження, зокрема в контексті його використання в Законі України «Про Національну поліцію». До прийняття зазначеного нормативного акта це поняття законодавчо закріплено не було. Його було вжито лише в наказі МВС України «Про затвердження норм належності однострою поліцейських (у мирний час)» від 22 червня 2016 року № 530. Аналіз змісту чинних нормативно-правових актів (Конституція України – ст. 34–36, 39, 92, 116, 138, Кодекс України про адміністративні правопорушення – глава 14 «Адміністративні правопорушення,

що посягають на громадський порядок і громадську безпеку», Кримінальний кодекс України – розділ 9 «Злочини проти громадської безпеки» та розділ 12 «Злочини проти громадського порядку та моральності», Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» тощо) засвідчує, що в аналогічному значенні раніше використовували терміни «громадська безпека», «громадський порядок». Водночас цих категорій, як і поняття «забезпечення громадського порядку», у новому Законі немає.

Отже, заміна термінології в нормативно-правових актах, власне, не є проблемою, проблему становлять нові поняття, що не мають нормативно закріплених визначень. Така ситуація породжує правову колізію в нормативному регламентуванні певних суспільних відносин і негативно позначається на правозастосуванні, адже поліцейський, наприклад, має чітко знати, які дії слід вважати порушенням публічної безпеки та порядку.

1. Васильчук О.М. Категорія публічного порядку у міжнародному приватному праві. *Економіка. Фінанси. Право*. 2006. № 3. С. 24-29.

2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Упорядник В. Т. Бусел. Київ-Ірпінь, 2007.

3. Корецький В. М. Оговорка о публичном порядке в англо-американской судебной практике по делам, затрагивающим интересы СССР. *Ученые записки*. 1939. Вып.1. С. 124-189.

4. Крупчан О. Міжнародні стандарти категорії «публічний порядок» у сфері міжнародного комерційного арбітражу та її визначення у законодавстві та правозастосовній практиці України. *Право України*. 2011. №1. С. 152.

5. Крохалев С. В. Международный коммерческий арбитраж и публичный порядок. Краткий обзор французской доктрины и судебной практики. *Международный коммерческий арбитраж*. 2004. №3. С. 80-105.

Шейбут Денис Вікторович,
здобувач ННІ права ім. Князя
Володимира Великого, МАУП

ПРОБЛЕМИ РЕПАТРІАЦІЇ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ У ПРОЦЕСІ РЕІНТЕГРАЦІЇ ДОНЕЦЬКОЇ ТА ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Процес повернення тимчасово окупованих територій Донбасу та Луганщини буде важким та довгим, – зазначає Дмитро Разумков [1]. Однією з найважче вирішуваних питань є проблема мало чисельності населення, що залишилось на території окупованих територій. І у більшості, це люди похилого віку, або працездатне населення яке погодилося з режимом окупації, або не мали можливості виїхати з окупованих територій. За даними Міністерства соціальної політики станом на 2 січня 2019 року на облік взято 1 млн. 512 тис. 435 переселенця з тимчасового окупованих територій Донецької та Луганської області та Автономної республіки Крим [2]. Це лише офіційні данні